۱

دو فصلنامه‌ی علمی ـ تخصصی

زبان شناخت

سال اول، شماره‌ی اول، بهار و تابستان ۱۳۸۹

شاپا: ۸۰۰۲ـ۲۰۹۹

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

زبان‌شناخت

دوفصلنامهٔ علمی ـ تخصصی

سال اول، شمارهٔ اول، بهار و تابستان ۱۳۸۹

شاپا: ۸۰۰۲ـ۲۰۹۹

صاحب امتیاز: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مدیر مسئول: حمیدرضا آیت‌اللهی

سردبیر: زهره زرشناس

معاون سردبیر: فرزانه وزوایی

مدیر اجرایی: رضا حسینی

هیئت تحریریه:

ژاله آموزگار	استاد بازنشسته دانشگاه تهران
ابوالقاسم اسماعیل پور	استاد دانشگاه شهید بهشتی
محمود جعفری دهقی	دانشیار دانشگاه تهران
حسن رضایی باغ بیدی	دانشیار دانشگاه تهران
زهره زرشناس	استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
ویدا شقاقی	دانشیار دانشگاه علامه طباطبایی
احمد صفاری مقدم	دانشیار پژوهشگاه علو م انسانی و مطالعات فرهنگی
مصطفی عاصی	استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
یحیی مدرسی	استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
کتایون مزداپور	استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ویراستار: فرزانه وزوایی

مترجم چکیده: علی صلح جو

نمونه‌خوان: محبوبه حقیقی

طراح جلد: مجید اکبری کلی

صفحه‌آرا: امیر حسین حیدری

چاپخانه: پردیس دانش

تیراژ: ۵۰۰

بها: ۳۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، بزرگراه کردستان، خیابان ایرانشناسی، صندوق پستی ۱۴۱۵۵ـ۶۴۱۹

تلفکس: ۸۸۰۳۹۹۰۲، نشانی پست الکترونیک zabanshenakht@ihcs.ac.ir

http://ihcs.ac.ir

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فهرست

سنگ نبشتهٔ شیلهَک ـ این شوشینک از سولقان شهر کرد ۱
عبدالمجید ارفعی

بررسی چند اصطلاح فارسی میانه دربارهٔ خانواده ۱۱
کتایون مزداپور

کتیبه‌ای سُغدی ۲۳
زهره زرشناس

بررسی متون مانوی دربارهٔ مدت آتش‌سوزی در پایان جهان ۳۷
زنده‌یاد احترام‌السادات حسینی

قاعده‌کاهی در نثر گلشیری ۴۳
گلریز صالح

ساخت موضوعی کلمات مشتق در زبان فارسی ۵۷
محمدمهدی واحدی لنگرودی/ مهدی قادری

بررسی عوامل برون‌زبانی مؤثر بر پذیرش نوواژه‌ها ۷۵
طاهره احمدی‌پور

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

۱۳۸۹، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
زبان‌شناخت، سال اول، شمارهٔ اول، صص ۱ ـ ۱۰

سنگ نبشتهٔ شیلهَک ـ این شوشینَک از سولقان شهرکرد

عبدالمجید ارفعی*

چکیده

در این مقاله، متن سنگ‌نبشته‌ای از شیلهک-این‌شوشینک، فرمانروای بزرگ ایلام (حدود ۱۱۵۰ تا ۱۱۲۰ پ م)، ارائه شده است. در این سنگ‌نبشتهٔ ۲۸ سطری، همانند دیگر نوشته هایش، وی نخست خود و خانواده‌اش را معرّفی کرده و از بهر همگی تندرستی و زندگانی دیر پایی را آرزو می کند. سپس از برپایی این سنگ نبشته، نوشتن نام خود بر آن، بخشش زمینی به کسی که آیین ویژهٔ دینی را برای او انجام داده است، سخن می گوید و سرانجام هزینه‌های برپایی آیین را بر می شمارد.

کلیدواژه‌ها: سنگ‌نبشته، ایلامی، شیلهک ـ این‌شوشینک، شکل‌هجا.

مقدمه

در تابستان ۱۳۸۵ نامه ای بی نام و نشان به همراه یادداشتی کوتاه و ۲۰ تصویر کوچک و بزرگ از یک سنگ‌نبشته به نگارنده رسید.

در یادداشت اشاره شده بود که این تصویرها، که با چاپگر چاپ شده بودند،

---

* پژوهشگر فرهنگ و زبان‌های باستانی آسیای غربی a.majid@arfaee.com

تاریخ دریافت ۸۸/۱۲/۸، تاریخ پذیرش ۸۹/٤/٤

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

بخش‌هایی از سنگ‌نبشته‌ای اند که، در سولقان شهرکرد، در منزل کشاورزی عکس‌برداری شده اند. در این یادداشت، به این نکته که سنگ‌نبشته در کجا یافت شده، چگونه به خانهٔ آن کشاورز راه یافته و در چه اندازه‌هایی است هیچ گونه اشاره‌ای نشده بود.

در همان آغاز، با خواندن نوشته‌های برخی از عکس ها دریافتم که این سنگ‌نبشته از آنِ **شیلهَک- این شوشینَک** فرمانروای بزرگ ایلام (حدود ۱۱۵۰ تا ۱۱۲۰ پ م)، است و، باتوجه به درستی شکل‌ها در بیشتر تصویرها، برایم آشکار شد که با سنگ‌نبشته‌ای راستین روبه‌رو هستم.

در ۲۰ سطر نخستین، **شیلهَک- این شوشینَک** نخست خود را معرفی می کند، سپس کسان خانوادهٔ خود را نام برده برای آنان و فرزندانشان تندرستی و زندگی (خوب) آرزو می کند.

سطرهای ۲۱ و ۲۲ دربارهٔ برپایی سنگ یادمان (همین سنگ‌نبشته) و نوشتن نام وی بر آن است.

سطرهای ۲۲ تا ۲۴ از اجرای آیین برپایی این سنگ‌نبشته، سخن رفته است.

در سطرهای ۲۴ و ۲۵، از بخشش زمینی است در مکانی به نام **مَنّن** (Mannan) به کَسی، که شاید یک ایلامی بوده باشد و آئین پریستاری او را برای وی انجام داده است، یاد می کند.

سطرهای ۲۶ تا ۲۸ دربارهٔ کالاهایی است که به عنوان هزینهٔ پیشکشی‌های آیینی، به‌هنگام برپایی سنگ یادمان، تخصیص‌داده شده است.

متن سنگ‌نبشته از به هم پیوستن ۲۰ قطعه تصویر- که در اندازه‌های گوناگون بودند- فراهم شده است. تصویر یکپارچهٔ سنگ‌نبشته، نتیجهٔ تلاش بسیار پسرم سورنا است و ازاین‌رو بسی سپاسگزار اویم. از همکارم سرکار خانم مرضیهٔ کاظمی نیز که در فراهم آوردن این مقاله مرا یاری داده اند، بسیار سپاسگزارم.

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

متن

1. Ù *v.Šil-ha-ak-d.In-su-uš-na-*
2. *ak ša-ak v.Šu-ut-ru-uk-d.Nah-*
3. *hu-un-te-ik li-ka$_4$-me ri-ša-*
4. *ak-ki ta-ak-ki-me-ú-me ta-ak-*
5. *ki-me f.d.Nah-hu-un-te-ú-tú ru-*
6. *tu$_4$ ha-ni-ik-ú-ri-me ta-ak-ki-*
7. *me v.Hu-te-lu-du-uš-d.In-su-uš-na-*
8. *ak-me ta-ak-ki-me f.d.Iš-ni-ka$_4$-ra-*
9. *ab-bàd-me ta-ak-ki-me f.Ú-ru-tuk-*
10. *d.El-ha-la-hu-me ta-ak-ki-me*
11. *v.Šil-hi-na-ha-am-ru-d.La-ka$_4$-mar-me ta-*
12. *ak-ki-me v.Ku-ti-ir-d.Hu-ban-me ta-ak-*
13. *ki-me f.Ú-tú-e-hi-ih-hi-d.Pi-ni-*
14. *gìr-me ta-ak-ki-me v.Te-im-ti-tu-*
15. *ur-ka$_4$-taj-me ta-ak-ki-me v.d.Li-li-*
16. *ir-taj-me ta-ak-ki-me f.Ba-ar-d.Ú-*
17. *li-me pu-hu ku-ji-ik-ú-be a-ak*
18. *f.d.Nah-hu-un-te-ú-tú-be a-a-ni-*
19. *ip ni-ka$_4$-be ku-uj hu-hu-un a-pi-e*
20. *hi-nu-un-ka$_4$ in-ti-ik-ka$_4$ a-ak*
21. *su-uh-mu-tú.lg-ú-ri hu-ut-ta-ᵃah¬*
22. *hi-ju-me a-ha ta-ah a-ak v.Du-ᵃhi(?)¬-*
23. *ir-li-ik-ma KUR(!).NIM(!)-ir-ra ja-ti-*
24. *mu-me hu-ut-ta-áj 10(?) + GUR(?) mu-ru-un.lg*
25. *h.Ma-an(-)an-na in-du-ni-ih a-ak*
26. *lu-uj-ku-tú-ma a-ak BÁN UDU.NITÁ.lg BÁN KAŠ(?).*
27. *IŠ.lg ZÍD.TA.lg gal-li su-*
28. *uh-mu-tú.lg-ya uk-ku-me ta-ah*

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

ترجمهٔ متن

۱–۲ من شیلهَک– این شوشینَک
۲–۳ پسر شوتروک– نَهّونتِ،
۳–۴ سترش‌دهندهٔ پادشاهی،
۴–۵ برای زندگانی خودم،
۵–۶ برای زندگانی نَهّونتِ– اوتو،
۶–۷ همسر محبوبم،
۶–۸ برای زندگانی هوتِلّودوش– این شوشینک،
۸–۹ برای زندگانی ایشنی–کَرَب– بَد،
۹–۱۰ برای زندگانی اوروتوک– اِلهَلهو،
۱۰–۱۱ برای زندگانی شیلهینَ–هَمرو–لَکَمَرَ،
۱۱–۱۲ برای زندگانی کوتیر–هوبَن،
۱۲–۱۳ برای زندگانی اوتو– اِهیهّی– پینیگیر،
۱۴–۱۵ برای زندگانی تِمتی– تورکَتَش،
۱۵–۱۶ برای زندگانی لیلی–ایرتَش،
۱۶ –۱۷ برای زندگانی پَر– اولی،
۱۷ فرزندان زاده شده (برای) من و
۱۸ نَهّونتِ– اوتو،
۱۸–۱۹ زادگان خانوادهٔ ما،
۲۰ نیز
۱۹ فرزندان آنان، دعا می‌کنم.
۲۰ و
۲۱ یادمان خود را ساختم (و)
۲۲ نام خود را (بر) آن نوشتم (معنی لغوی: نهادم) و
۲۲–۲۳ (برای ؟) دوهی ایرلیک(؟)، یک ایلامی(؟) (که آیین) پریستاری مرا
(یا: آیین پریستاری را برای من) برگزار کرد
۲۴–۲۵ (؟) ۱۰ کورّو (؟) (kurru?) = GUR) زمین (ناحیه/ شهر/ ده)
Mannan را (هدیه) دادم و

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

۲۵ ... و
۲۶-۲۵ یک گوسپند، ۱ سوتو (*sutu*) آبجو(؟)، یک سوتو آرد(؟)
۲۷ (به عنوان) هزینهٔ (پیشکشی)،
۲۸-۲۷ برای (آئین برپایی) یادمانم تخصیص دادم (معنی لغوی: نهادم).

یادداشت‌ها

برای ۲۰ سطر نخستین، که همانند برخی از نوشته‌های شیلهَک- این‌شوشینک است، نک به *EKI* 41§ I و *EKI* 54§ 3 و III که ترتیب ارائهٔ نام ها همانند این سنگ‌نبشته است. برای ترجمهٔ سطرهای ۱۹ و ۲۰ نک Vallat 57-61. توضیح آن که نَهّونتِ- اوتو پیش از آن که به همسری شیلهَک- این شوشینک درآید، همسر برادر وی کوتیر- نَهّونتِ (Kutir-Nahhunte) پادشاه ایلام (حدود ۱۱۵۵ تا ۱۱۵۰ پ م) بوده و از وی دارای شش فرزند به نام‌های هوتِلّودوش-این‌شوشینک (که پس از مرگ شیلهَک- این‌شوشینک به پادشاهی ایلام می رسد [حدود ۱۱۲۰ تا ۱۱۰۰ پ م])، ایشنی- کَرَب- بَد، اوروتوک- اِلهَلهو، شیلهین- هَمرو- لَکَمَر، کوتیر- هوبن و اوتو- اِهیهّی- پینیگیر بوده و پس از آنکه به زنی شیلهَک- این‌شوشینک درآمد دارای سه فرزند دیگر به نام‌های تَمتی- تورکَتَش، لیلی- ایرتَش و پَر- اولی می شود. (*IRS*, 175).

سطرهای ۲۱ و ۲۱:

hišume hiš « نام» + -u-me « آنِ خود» : « نامم»
aha قید مکان « اینجا» / «آنجَا» (Grillot, 21:4)
tah از بن فعلی -ta*، -da* « نهادن»، « قرار دادن»، صرف اول فعل (گذشته)، متعدی اول شخص مفرد: « نهادم»، « قرار دادم» = نوشتم.

سطرهای ۲۲ تا ۲۴:

ma(-)(?)Duhirlik : اگر خواندن شکل "hi" (که درون آن آسیب دیده است) درست باشد، این نام یک بار همراه با پسوند اضافه‌ای "-inna"، در نبشتهٔ نه چندان سالم شوتروک- نَهّونتِ دوم، فرمانروای ایلام، در سال‌های ۷۱۶ تا ۶۹۹ پ.م. آمده است (*EKI* 74 § 8: 18f.).

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

در سنگ‌نبشتهٔ شیلهک- این‌شوشینک، به‌دنبال نام خاصّ، شکل‌هجای "ma" آمده است و برای آن باید دو احتمال را درنظر گرفت: یا باید آن را پسوندی که در پی‌نام خاصّ آمده دانست و یا آنکه نخستین هجای واژهٔ پسین باشد. در ایلامی هخامنشی، اگر هجای "ma" به صورت پسوندی در پایان واژه‌ای بیاید، به آن واژه حالتی قیدی، قید مکانی، قید زمان موقّتی و قید فاصله‌ای می‌دهد (*PFT*, s.v., 722 و Grillot, 26)[1]. تا کنون این پسوند درهیچ موردی پس از نام خاصّ دیده نشده است. شاید در این متن (و نیز در این دوره) در معنای "به"، "برای" برای تأکید فعل "دادن" (سطر ۲۵) یا برای نشان‌دادن مفعول بی‌واسطه به‌کار برده شده باشد. احتمال دیگر آنکه شاید هجای "ma" سرآغاز واژهٔ پسین باشد.

با توجه به پسوند "irra-" (پایانهٔ سوم شخص مفرد، به معنای "یک"، چون "یک پارسی") در پایان واژهٔ پسین پس از نام خاصّ، این پسوند باید نشان‌دهندهٔ توصیف نسبتی از کَس نام‌برده‌شده باشد. پسوند صفت‌ساز "ir–" یا "irra-" را در ایلامی هخامنشی می توان در پایان واژه‌هایی مانند "Paršir"(به نمونه، DB 25:13)،"Parširra" (به نمونه، DB 52:77)، "یک پارسی" و "Haltamtira"، "Haltamtirra/-turra"، "یک ایلامی" (به نمونه، DB 16:57; 52: 50) و نیز در سه مورد به صورت "irri–" در ایلامی نو (*EKI* 74 §§ 24, 29, 30) دید.

شکل‌هجای پس از "ma" را می‌توان به دو صورت "KUR"، با ارزش‌های آوایی "*kur*" و "*s/šad*" در این دوره، و "TAR"، با ارزش‌های آوایی "*tar*" و "*šil*" در این دوره، خواند و شکل‌هجای پسین "NIM" را، با ارزش‌های آوایی "*NIM(?)*"، "tum_4" و "tu_8". بنابراین، واژه‌ای را که با هجای "ma" آغاز می‌شودمی‌توان به یکی از صورت‌های زیر خواند: makututu(m).irra، mas/šadtu(m).irra، matartu(m).irra و mašiltu(m).irra. نگارنده برای هیچ یک از این صورت‌های احتمالی و نیز حتّی صورت‌های احتمالی دیگری که این واژه، با در نظرگرفتن ارزش‌های آوایی دیگر که این دو شکل در دوره‌های پسین داشته‌اند، هیچ گونه معنایی نیافته است.

مشکل دیگر آنکه دو شکل پس از شکل‌هجای "ma" را می‌توان به صورت "هزوارشی" میان‌دورودی KUR.NÍM نیز خواند. واژهٔ KUR.NIM در متن‌های میان‌دورودی و متن‌های غیرایلامی ایلامیان به‌معنای "ایلام" است! (به نمونه: *IRS*, 29 [no.9], [no.15], 39 [no. 17], etc.). دو مشکل عمده در خواندن این دو شکل به

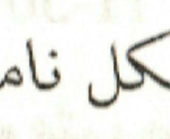
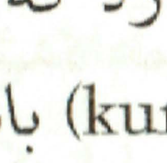
۱) پسوند "ma-" در برخی از متن‌های باروی تخت جمشید به معنای "برای" به‌کار برده شده است که برای نشان دادن قید زمانی یا فاصلهٔ مکانی نیست. به نمونه نگ: PF 453: 1f. .

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

صورت هزوارشی آنها این است که این صورت هزوارشی هرگز در هیچ دوره‌ای و درهیچ یک از نوشته‌های بازمانده به زبان ایلامی تا به امروز یافت نشده است و دیگر آنکه شکل‌هجای *MEŠ* که کم و بیش همیشه پس از واژه‌ای که در نوشته‌های ایلامی پس از نوشتن هزوارشی نوشته می‌شود و نشان‌دهندهٔ هزوارش بودن واژهٔ پیشین است، در پایان این "هزوارش" نیامده است. با توجّه به نبودن شکل *MEŠ* پس از شکل‌واژهٔ *GUR(?)* و نوشته شدن آن پس از واژهٔ ایلامی "*murun*" مشکلی همانند مشکل نخستین نیست.

با درنظرگرفتن همهٔ احتمال‌ها، نگارنده دو شکل پیش از irra- را با احتمالی بسیار اندک، KUR(!).NIM(!) "یک ایلامی" می‌خواند، تنها ازاین‌رو که این احتمال حداقل دارای معنایی قابل درک است.

ša-ti-mu-me: این واژه به نظرمی آید مرکّب از "šatin"، "پریستار" + "-me"، علامت اضافه و نیز شاید سازندهٔ اسم معنی (PFT, s.v., 729) + "u-me"، "آنِ من" باشد. این عبارت به همراه "huttaš"، "انجام داد، برگزار کرد". به‌احتمال، معنای "پَریستاریِ مرا برگزار کرد" و یا "برای من (آئین) پریستاری را برگزار کرد" را می رسانده است.

شکل در هیچ‌یک از شکل نامه‌های میخی ایلامی یا سومری- اکّدی یافت نشد. از این رو، نگارنده، با استناد به واژهٔ "murun"، "زمین" که در پی این شکل آمده است، و نیز فعل "dunih"، "دادم" در سطر ۲۵، می پندارد که شاید این شکل مرکّب از دو شکل ("U" "۱۰") و (UR = اکّدی: kurru) باشد. مقیاس GUR هم برای بیان حجم (حدود ۳۰۰ لیتر) به کار برده شده و هم برای زمینی به مساحت ۵۴،۰۰۰ اَرَش مربّع یا حدود ۲۸۸،۱۱/۷۲ متر مربّع (*CAD*, K 564). بنابراین اگر خواندن این شکل درست باشد، زمین (murun) اهدایی به کَسِ نام‌برده شده مساحتی درحدود ۸۸۷،۱۱۲/۲ مترمربّع داشته است.

سطر ۲۵:

Mannan: نام باستانی جایی است که این سنگ‌نبشته در آنجای برپای داشته شده و به احتمال بسیار تا زمان یافت‌شدنش در همان جای بوده است. در گِل‌نبشته‌های باروی تخت جمشید یک‌بار به مکانی به نام Mannan در متنی که هنوز به چاپ نرسیده برمی‌خوریم (H-509). براساس این گِل‌نبشته، پَرنَکَ (Parnaka)، عموی داریوش و مسؤول امور مالی ایالت پارس و به احتمال بسیار زیاد شهربان (= ساتراپ) پارس، در

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

پنج جای به نام‌های Mannuyan، Mannan، Mikurtaš، Šanakan و Kandamiš برای مدت ۵ روز ۵ گوسپند دریافت می کند. به نام Kandamiš، یکی از این پنج جای، در چند متن از گل‌نبشته‌های باروی تخت‌جمشید بر می‌خوریم که در یکی از آنها همراه با (نقش) مُهر ۹۷ است (PF 265).

این نقش مُهر را ما بر روی دو گِل‌نبشته‌ای که از آنِ شهرهای Hiran (PF 263) و Ankarakkan (PF 264) هستند، می‌یابیم. براساس آگاهی‌های به‌دست‌آمده از گِل‌نبشته‌های تخت جمشید، Hiran بر سر راه Parmizzan (= خرامهٔ امروزی) و نیریز جای داشته که امروزه به نام ده "خیر" (و نیز "ماه فرخّان") خوانده می شود و در جنوب دریاچهٔ بختگان جای دارد. Ankarakkan که پیوندهای بسیار نزدیکی با Hiran دارد نیز در همین ناحیه بوده است. بنابراین می‌توان گمان برد که Kandamiš و چهار جای دیگر، ازجمله Mannan یاد شده در H-509 باید در این ناحیه یا در نزدیکی این ناحیه بوده باشند. حتّی اگر تصوّر شود که پَرنَکَ این گوسپندان را به هنگام سفری پنج روزه دریافت کرده باشد، بیشترین فاصلهٔ نخستین جای و واپسین جای یاد شده در H-509 کم و بیش بین ۲۰ تا ۳۰ فرسنگ نمی‌تواند باشد؛ یعنی درحدود ۱۲۰ تا ۱۸۰ کیلومتر، به‌مراتب کمتر از فاصلهٔ محدودهٔ شهرستان شهرکرد با شهرستان استهبان که ده "خیر" در آن جای دارد و این فاصله با یادداشت فرستاده شده همخوانی ندارد؛ ازاین‌رو، می‌توان دو احتمال را درنظر گرفت:

۱) این گزارش که این سنگ‌نبشته در ده سولقان شهرکرد عکسبرداری شده نادرست است؛

۲) با دو مکان هم نام روبه‌رو هستیم که حتّی در ایران امروزی هم به فراوانی دیده می‌شود و، به‌نظر نگارنده، این احتمال می تواند درست تر باشد.

سطر ۲۶:

lu-uš-ku-ut/tú-ma: ازآن‌رو که این واژه در میان دو حرف عطف "a-ak"، "و" جای گرفته، به‌احتمال عبارتی کامل است و شاید ku-ut/tú-ma صورتی از بن فعلی "-kuti*"، «بردن» باشد، امّا چگونه می‌توان آن را تجزیه و تحلیل کرد و معنای آن را دریافت، پرسشی است که شاید بتوان در آینده بدان پاسخ داد.

KAŠ(!): واپسین شکل سطر ۲۶ همانند شکل سطر ۲۵ که به‌احتمال 10 GUR خوانده شده، نیز در هیچ یک از شکل‌نامه های میخی یافت نمی‌شود.

دربارهٔ این شکلاین احتمال را می‌توان درنظرگرفت که شاید گونه‌ای نوشتاری از

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

حرف BI باشد (حرف BI به صورت KAŠ نیز خوانده می شود که به معنای «آبجو» است). به احتمال، IŠ.lg در سطر بعدی نوع آبجو را بیان می کند. ازآن‌رو که شکل MEŠ، نشان‌دهندهٔ هزوارش بودن واژه، پس از شکل IŠ در سطر ۲۷ آمده است، نگارنده باید این احتمال را نیز در نظر داشته باشد که شاید IŠ مکمّلی آوایی باشد که به‌جای هجای aš به‌کار برده‌شده است و به خواننده یادآور می‌شود که باید شکل BI را KAŠ بخواند. در این صورت، باید آن را به صورت KAŠš.lg حرف نویسی کنیم- نوشتن این گونه مکمل آوایی که از نظر آوایی با تلفظ اصلی همخوانی دارد، که البته در اینجا همخوانی ندارد، در بین النهرین بسیار مرسوم بوده است-. یا به‌جای این که شکل پایان سطر ۲۶ را KAŠ بخوانیم، آن را صورتی نوشتاری از حرف GA بدانیم که در این صورت می توانیم آن را KÀ بخوانیم. در این صورت، دو شکل مورد بحث را باید KÀ.IŠ.(lg) بخوانیم و آن را نوعی شبه هزوارش به‌شمار آوریم. نگارنده برای شکل‌واژهٔ IŠ هیچ‌گونه معنایی که برای صفت به‌کار برده شده باشد نیافت.

سطر ۲۷:

ZÍD.TA.lg "آرد؟": واژهٔ آرد همواره به‌صورت ZÍD.DA.lg نوشته می‌شود. اگر این برداشت که کالای پیشکش‌شده "آرد" است، درست باشد باید گفت که به جای نوشتن شکل DA به اشتباه شکل TA نوشته شده است. در زبان ایلامی، نویسندگان در نوشتن مصوت‌های واک‌دار و بی‌واک و نیز درمورد ba و pi تفاوتی قایل نمی شدند (*PFT*, 70). گاه برخی از شکل‌ها را با احتمال داشتن تلفّظی به نادرست به جای شکل دیگری بکار می بردند. (ارفعی، *یاد یار مهربان*، ۹۲ یادداشت سطر ۶). اما به‌هنگام نوشتن وام واژه ها، تا آنجا که نگارنده آگاهی دارد، چنین امری سابقه ندارد.

galli (= gal + -i)، "هزینه‌اش": واژهٔ gal، که در متن‌های پرداختی گِل‌نبشته‌های‌باروی تخت‌جمشید بسیار به کار رفته است، همواره به "دستمزد"، "مواجب" (و نیز جیرهٔ جانوران) ترجمه شده است (*PFT*, s.v., 685). در این عبارت و نیز در نوشتهٔ شوتروک- نَهّونتِ دوم (*EKI* 74 §§ 46, 51, 52) واژهٔ gal را نمی‌توان به "دستمزد" یا "مواجب" ترجمه کرد. از این رو، نگارنده ترجمهٔ "(پرداخت) هزینهٔ (آیین)" را پیشنهاد می‌کند و این پیشنهاد می‌تواند نارسایی ترجمهٔ این واژه را، در متن‌هایی که در آنها از برگزاری آئین دینی lan سخن رفته (متن‌های گروه K1 در *PFT*) و نیز در متن DSz: 15، حل می‌کند.

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

سطر ۲۸:

ukku-me tah "بر روی آن نهادم": ukku قید مکان: "روی"، «بر». tah از بن فعلی "-ta*"، "نهادن"، صرف اول فعل (گذشته) متعدی، اول شخص مفرد: "نهادم". ترکیب ukku-me tah در عبارت های مشابه به‌صورت ukku-me zuzkatah (*EKI* 46 § 4) در متنی از شیلهَک- این شوشینک و ukkume en zuzkanka (*EKI* 15 § IV) در متنی از اونتَش- نَپیریشَ آمده، که با صورت ukku/e zikkaka/daka "به (حساب) او واریز شد"، در گِل‌نبشته های باروی تخت جمشید، متن های گروه C1 قابل مقایسه است. این عبارت در اینجا «برای آن تخصیص دادم» معنی شده است.

کوتاه نوشته‌ها

EKI: *Die elamischen Königsinschriften*
IRS: *Les Inscriptions Royales de Suse*
MDP: *Mémoires de la Délégation Archéologique en Perse/Iran*
PF: نشان‌دهندهٔ متن های چاپ شده در *PFT*
PFT: *Persepolis Fortification Tablets*

منابع

Borger, Rykle 2004. "Mesopotamischen Zeichenlexikon", *Alter Orient und Altes Testament*, Band 305, Münster: Ugarit Verlag.

Grillot, Françise S. avec la Collaboration de Cloude Roche. 1987. *Éléments de Grammaire Élamite*, Paris: Éditions Recherche sur les Civilisations.

Hallock, Richard T. 1969. "Persepolis Fortification Tablets", *Oriental Institute Publications, 92*, Chicago: The University of Chicago Press.

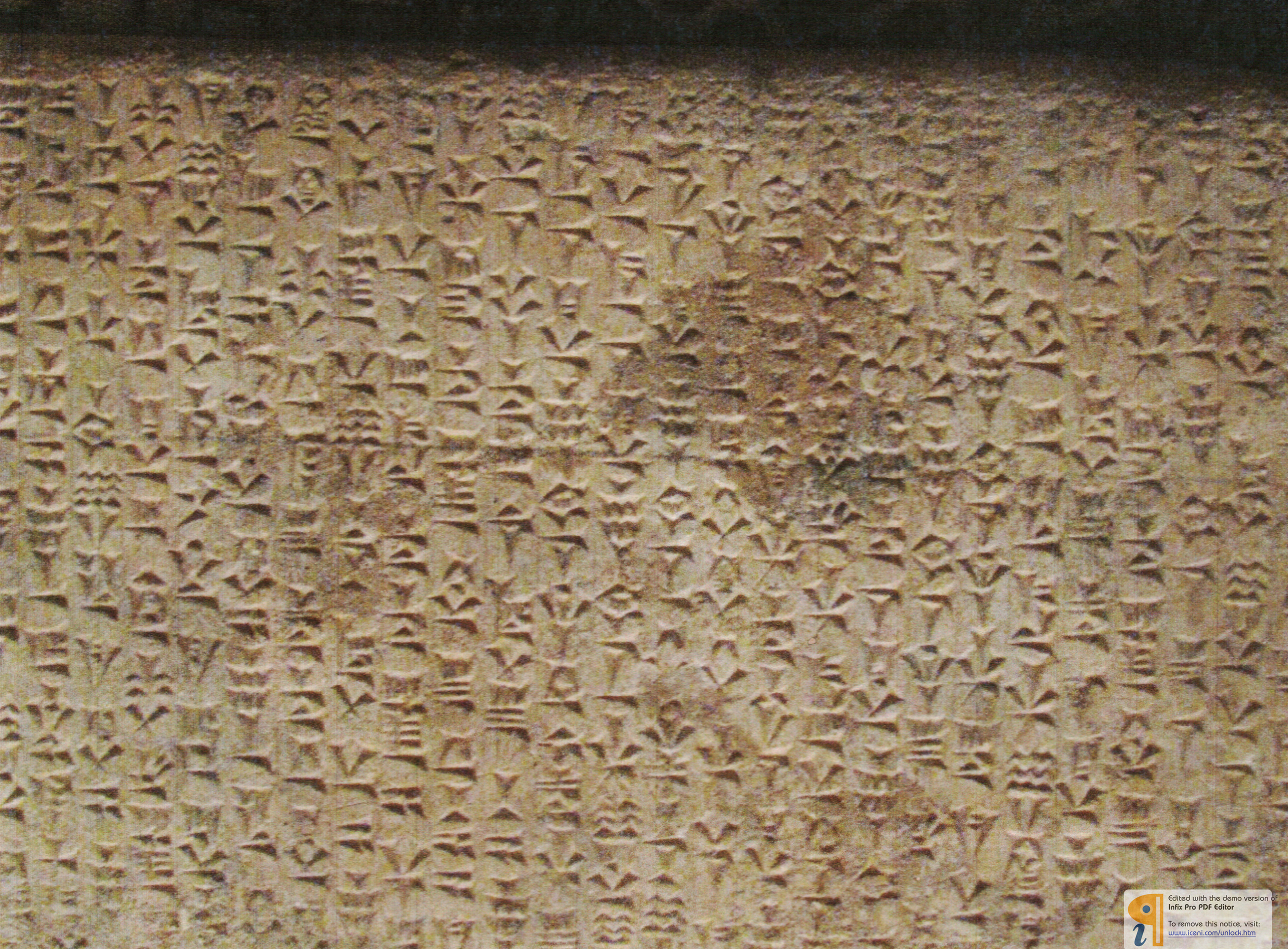
König, Friedrich W. 1977. "Die elamischen Königsinschriften", *Archiv für Orientforschung*, Beiheft 16, Osnabrük: Biblio verlag.

Malbran-Labat, Florence 1955. *Les Inscriptions Royles de Suse, Briques de l'epoque paléo-élamite à l'Empire néo-élamite*, Paris: Éditions de la Réunion des musées nationaux.

Steve, M. J. 1987. "Nouveaux Mélanges Épigraphiques, Inscriptions Royales de Susa et de la Susiane", *Mémories de la Délégation Archéologique en Iran*, 53, Nice: Edition Serre.

Vallat, F. 1970. "Tablet Élamite de Darius Ier", *Revue d'Assyrioloc et d'Archéologie Orientale*, 64, 149-160.

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor
To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm